Liikenne- ja viestintävirasto
Transport- och kommunikationsverket

LAUSUNTO

Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Päiväys/Datum
28.05.2026
Dnro/Dnr
TRAFICOM/320373/03.03.00/2026
Viite/Referens
Lausuntopyyntönne 22.5.2026 HE 17/2026 vp

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle rajat ylittävää sähköistä tunnistamista, luottamuspalveluita ja eurooppalaista digitaalista identiteettiä koskevaa EU:n asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

Hallintovaliokunta on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta ja sen Kyberturvallisuuskeskukselta (jäljempänä Traficom ja virasto) asiantuntijalausuntoa otsikon asiassa. Valiokunta on pyytänyt lausunnossa arvioimaan ehdotuksia yleisesti kyberturvallisuuden näkökulmasta sekä erityisesti alaikäisten turvallisen sähköisen asioinnin ja muun sähköisissä palveluissa ja muussa verkkomaailmassa toimimisen kannalta, ml. lasten seksuaalisen hyväksikäytön torjunta.

Virasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiassa ja valiokunnan pyynnön kohde huomioiden lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Esityksen mukainen sääntely yhdessä asiaa koskevan EU-sääntelyn kanssa sisältää eurooppalaiselle digitaalisen identiteetin lompakoille sekä vahvoille sähköisille tunnistus- ja luottamuspalveluille myös kyberturvallisuusvaatimukset. Tunnistus- ja luottamuspalvelujen tietoturvasääntelyä on ollut voimassa aiemminkin, kun taas lompakoiden vaatimukset on kokonaan uutta sääntelyä. Digitaaliset lompakot ovat lähtökohtaisesti mobiililaitteissa toimia sovelluksia, joilla käyttäjä voi osoittaa henkilöllisyytensä luotettavasti.

Lompakoille laaditaan sertifiointijärjestelmä, joka sisältää myös kyberturvallisuusvaatimukset. Lompakoiden vaatimustenmukaisuus on säännöllisesti auditoitava sertifiointijärjestelmää vasten. Esityksenä on, että Traficom ohjaa ja valvoo jatkossa paitsi tunnistus- ja luottamuspalvelujen myös lompakoiden tietoturvallisuutta. Virasto katsoo, että näillä vaatimuksilla ja niiden viranomaisvalvonnalla huolehditaan ja edistetään kyberturvallisuutta niin tunnistus- ja luottamuspalvelujen kuin lompakoiden toteutuksessa sekä näiden hyödyntämisessä osana nykyaikaista sähköistä asiointia. Virasto pitää tällaista kyberturvallisuussääntelyä tarpeellisena ja perusteltuna nykyisessä digitaalisessa yhteiskunnassa, jossa puheena olevat palvelut muodostavat kriittisen tunnistus- ja luottamusinfrastruktuurin.

Traficom yhtyy hallituksen esityksessä todettuun siitä, että digitaalisen identiteetin lompakon avulla on mahdollista osoittaa käyttäjän ikä sähköisissä asiointipalveluissa luotettavalla tavalla, mikä mahdollistaa erilaisiin sähköisiin palveluihin ja sosiaalisen median kanaviin liittyvää ikärajavalvontaa, kunhan palveluntarjoajat käyttöönottavat palveluissaan lompakon tarjoamat mahdollisuudet. Lainsäädännön nojalla ainoastaan julkishallinnon palveluissa on hyväksyttävä lompakolla

tunnistautuminen. Muille palveluntarjoajille käyttöönotto on vapaaehtoista.

Sinänsä jo nykyisillä tunnistuspalveluilla on Suomessa asiointipalvelujen mahdollista, niin halutessaan, tunnistaa luotettavasti käyttäjänsä. EU-laajuiseen käyttöön tähtäävässä digilompakossa tulee kuitenkin lisäksi olemaan mahdollisuus niin kutsutuille attribuutiotodistuksille, joiden avulla esimerkiksi lapsi tai nuori voi todistaa olevansa vaikkapa "alle 18-vuotias" tai "yli 13-vuotias" ilman, että kuitenkaan tarkka syntymäaika tai muut henkilötiedot paljastuvat. Tämä lisää lasten suojaa verkossa, koska ominaisuutta voidaan käyttää pelkän käyttäjän ilmoittaman iän sijaan luotettavana keinona vähentämään pääsyä aikuisille suunnattuun sisältöön (esim. uhkapelit, pornografia) sekä lapsille haitallisiin palveluihin tai yhteisöihin. Henkilötietojen minimoinnilla voidaan myös vähentää vaikkapa lapsiin kohdistettua mainontaa.

Vastaavasti digilompakko voi hillitä valeprofiilien luomista, kuten estää aikuisia esiintymästä lapsina verkossa, mikä voi vähentää esimerkiksi groomingia.

Traficomin arvion mukaan digilompakko on omiaan siis EU-laajuisesti parantamaan lasten turvallisuutta erityisesti mahdollistamalla luotettavan ikävarmennuksen, vähentämällä henkilötietojen jakamista ja vaikeuttamalla identiteetin väärinkäyttöä verkossa. Nämä lisäävät paitsi yleistä kyberturvallisuutta, erityisesti lasten turvallisuutta verkkoympäristöissä.

Kivekäs Heidi
Osastopäällikkö

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 28.5.2026. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.